

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/326033939>

Žarko Muljačić's Contributions to Contact Linguistics

Conference Paper · January 2014

CITATIONS

0

3 authors, including:

 [Nina Spicijarić Paškvan](#)
Croatian Academy of Sciences and Arts

41 PUBLICATIONS 6 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

READS

42

 [Maja Opačić](#)
University of Rijeka

22 PUBLICATIONS 31 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Prinosi Žarka Muljačića lingvistici jezičnih dodira

Marija Turk
Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
mturk@ffri.hr

Maja Opašić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
mopasic@ffri.hr

Nina Spicijarić Paškvan
Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU, Rijeka
nspicijaric@hazu.hr

Iz bogata i raznolika opusa Žarka Muljačića izdvajaju se i razmatraju radovi iz područja lingvistike jezičnih dodira. Cilj je na temelju tih radova utvrditi prinose Žarka Muljačića lingvistici jezičnih dodira na teorijskoj i praktičnoj razini. Ti se njegovi radovi mogu podijeliti na one koji daju teorijski okvir i predlažu metodologiju za kontrastivna istraživanja te na radove koji istražuju konkretne primjere stranih jezičnih elemenata u pojedinim jezicima.

Ključne riječi: kontaktna lingvistika, Žarko Muljačić, romanistika, etimologija

Uvod

Bogat opus romanista Žarka Muljačića karakterizira raznovrsnost radova i tematike kojom se bavio. Objavio je niz priloga s područja povijesti civilizacije, zatim iz kulturne i književne povijesti (posebice vezane za Split i Dubrovnik), strukturalne lingvistike, fonologije, sociolingvistike itd. Osobito je važan njegov doprinos izučavanju dalmatskih studija (posebice raguzejskih), klasifikacije romanskih jezika i općenito na području lingvistike jezičnih dodira. Stoga se u ovome radu izdvajaju i analiziraju njegovi doprinosi kontaktnoj lingvistici na teorijskoj i praktičnoj razini.

Prinosi na teorijskoj razini

Osobitu važnost rada na području kontaktne lingvistike ima rad Ž. Muljačića „Tipologija jezičnoga kalka“ jer je među prvima u hrvatskome jezikoslovlju progovorio o jezičnome kalkiranju.¹ Iako toj problematici pristupa samo s teorijskoga stajališta i ne bavi se detaljnijim praktičnim istraživanjem, to ne umanjuje važnost toga pionirskog rada. U njemu ističe da se lingvisti uglavnom slažu u općem poimanju i definiranju kalkova, a da se razilaženja javljaju prilikom određivanja njihovih tipova i podtipova zbog čega kod različitih autora dolazi do nesuglasja u nazivlju pa isti naziv pokriva različite

¹ O kalku se u hrvatskome jezikoslovlju prvi put govori u radu Vojmira Vinje „*Calque linguistique* u hrvatskom jeziku Marka Marulića“ (1951: 547–566).

tipove kalkova i obrnuto, za isti se tip kalkova rabe različiti nazivi (Turk 1997: 85). Profesor Ž. Muljačić kritički pristupa klasifikaciji i nazivlju raznih tipova kalkova koje su predlagali pojedini strani autori. S obzirom na to da su pojedine klasifikacije do tada bile posve nepoznate u hrvatskoj literaturi, Žarko Muljačić ponudio je vlastite nazive za pojedine tipove kalkova, tj. svoje prijevodne ekvivalente za stranu kalkološku nomenklaturu (Turk 1997: 85–104). Tako je predložio prijevode naziva kao ekvivalente njemačkomu nazivlju u klasifikaciji kalkova Wenera Betza čija klasifikacija predstavlja temelj svim daljnjim pokušajima klasifikacije, a prijevodni su ekvivalenti Ž. Muljačića prihvaćeni i aktualni u terminologiji hrvatskih kalkova (Usp. Muhvić-Dimanovski 1992; Turk 1997; Dabo-Denegri 2007). Važnost toga rada je i u tome što je profesor Ž. Muljačić ne samo analizirao, nego i međusobno uspoređivao nazivlje, utvrdio podudarnosti i razlike u poimanju različitih vrsta kalkova i njihovih naziva na njemačkom i engleskom jeziku stranih autora: Wenera Betza, Uriela Weinreicha, Einara Haugena i Karla Schumanna, uključujući i hrvatsko nazivlje u radu Vojmira Vinje.

Drugi prinos Žarka Muljačića na teorijskoj razini, ali s velikom praktičnom primjenom jest uvođenje i razlikovanje pojmova *etymologia proxima* – *etymologia remota* (hrv. *neposredna etimologija* – *daleka etimologija*) na koje se poziva u više svojih radova („Sui venezianismi nello slavo balcanico occidentale. Aspetti storici – principi metodologici – compiti futuri”; „Elementi slavi nei dialetti italiani”). Naime, profesor Ž. Muljačić smatrao je vrlo nepreciznim termin etimologija, koji se dugo koristio u hrvatskome jezikoslovlju. Stoga iz talijanske terminologije preuzima pojmove *etymologia proxima* – *etymologia remota* koji su se rabili na liniji talijanski – latinski – indoeuropski. Inzistirao je na primjeni načela neposredne etimologije, tj. posljednjega jezika u nizu jezika davaoca pri određivanju podrijetla strane riječi u jeziku primaocu. To znači da je jezik davalac nekoj posuđenici onaj iz kojega je jezik primalac izravno preuzeo određeni element bez obzira na to što je taj jezik preuzeo taj element iz nekoga drugog jezika. Tako npr., hrvatski dijalektizam *pirun* ‘viljuška’ nije grecizam, već venecijanizam (u venecijanskome je grecizam), naziv *fulminanti* ‘šibice’ za venecijanski predstavlja milansku posuđenicu, dok je za hrvatski to venecijanizam (Muljačić 2000/1983: 300, 302).

Žarko Muljačić načelo *etymologije proxime* primjenjuje na hrvatske pseudoromanizme u nekoliko svojih radova („O dvjema vrstama hrvatskih *pseudoromanizama*”; „Sui veri e sui presunti romanismi del serbo-croato”; „Gli pseudoromanismi del croato come pietra d’inciampo nell’insegnamento dell’italiano”), smatrajući da takve riječi u hrvatskome jeziku treba nazivati prema stranome jeziku koji je bio posljednji jezik davalac (npr. rusizmi, germanizmi, hungarizmi i sl.) te naglašava da je pri tome manje važno iz kojega su romanskoga jezika te riječi primljene u ruski, njemački, mađarski ili koji drugi jezik. No, mnogi su se hrvatski jezikoslovci držali načela *daleke etimologije*, kao jednoga od nasljeđa tzv. tradicionalne lingvistike, i zato su mnogi mlađi hrvatski tobožnji romanizmi pogrešno kvalificirani. Žarko Muljačić na-

vodi nekoliko kriterija po kojima bi trebalo izuzeti izravan utjecaj talijanskoga ili francuskoga jezika na hrvatski u korist njemačkoga ili ruskoga:

u romanskim jezicima ne postoji slična riječ (npr. *mapa, frizer, diverzant*);

fonetski ili morfosintaktički oblik podudara se bolje s njemačkim (npr. *arhiv, cigareta*) ili ruskim (npr. *revanšist, kapitulant*);

značenje hrvatske riječi više je podudarno sa značenjem njemačke (npr. *stipendija, bruto*) ili ruske (npr. *inteligencija*) nego romanske;

značenje hrvatske riječi postoji u romanskim jezicima, ali nije primarno već sekundarno (npr. *lektira, kartoteka*);

hrvatska je riječ nastala kao rezultat dvaju ili više stranih elemenata (npr. *čokolada*);

slučajevi u kojima hrvatski jezik kombinira njemačke elemente ili elemente drugoga stranog podrijetla stvarajući složenice djelomično nepoznate u drugim jezicima (npr. *destimulirati; rebalans*).

Prva se četiri kriterija odnose na primjere riječi kojih je posljednji jezik davalac neromanski jezik koji je preuzeo riječ iz nekoga romanskog jezika ili ju je sastavio iz latinskih ili romanskih elemenata, dok se posljednja dva kriterija odnose na autonomne tvorbe u jeziku primaocu kojima se pokazuje da se posuđeni jezični znakovi (autonomni ili vezani) ponašaju u novome sustavu kao autonomne jedinice u svojoj formi, značenju i mogućnosti kombiniranja.

Treći je važan teorijski prinos Žarka Muljačića lingvistici jezičnih dodira kritički osvrt na modele triju velikih lingvističkih škola – tzv. tradicionalne lingvistike, strukturalizma i varijacijske lingvistike (usp. „Tri težišta u proučavanju jezičnih elemenata stranog podrijetla“; „Modeli i metode proučavanja jezičnih dodira (1880. – 1998.)“). U tim je radovima prikazao smjene težišta u proučavanju jezičnih elemenata stranoga porijekla do kojih je došlo posljednjih 130 godina. Za tzv. tradicionalnu lingvistiku ističe da je za nju karakteristično djelovanje lingvista koji su pokušavali pronaći etimone brojnih riječi „tamna postanja“ i drugi kojima je cilj bio dokazati da je upravo njihov jezik bio superioran u odnosu na neke druge jezike. Kao korisno načelo izdvaja tzv. načelo organske etimologije Benedeka Eleméra Vidosa koji kaže: ako je najveći dio brodograđevnih i ribarskih termina u francuskom jeziku talijanskoga podrijetla, onda je vjerojatno da je najveći dio termina iz toga područja istoga podrijetla. Međutim, Ž. Muljačić se negativno odredio prema dvjema ostavštinama tradicionalnih lingvista. Prva se odnosi na kršenje načela *etimologia proxima* pa su tako hrvatske riječi kao što su *peron, kondukter, frizer* i dr. proglašene galicizmima, a zapravo je riječ o germanizmima koji u njemačkome jeziku imaju status galicizama. Ista se pogreška čini kada se riječi poput *džungla, ananas* i sl. smatraju izravnim posuđenicama iz primjerice hindustanskoga jezika, a ne iz europskog iz kojega su preuzete. Druga je zabluda teza Ernsta Tappoleta o podjeli posuđenih riječi na nužne i luksuzne ili pomodne jer profesor Ž. Muljačić, uvažavajući moderna gledanja na stilistiku, smatra da je sva-

ka posuđenica opravdana ako se prilagodila jeziku, čime se ukida dihotomija nužnih i luksuznih posuđenica, kao i između onih iz afektivnih i intelektualnih razloga. Sve su posuđenice, barem u početku, afektivno obojene, a neke će dugom upotrebom postati stilski neutralne. Važno je imati na umu i da riječ nikada ne realizira sve svoje semove, nego samo semički nukleus. Zbog toga je i semantički razvoj posuđenice ograničen, a time i stilistička uporaba („O stilističkom aspektu leksičkog posuđivanja“). Tek je u kasnim strukturalističkim sintezama Thomasa E. Hopea ta teza dovedena u pitanje. On, naime, smatra kada je leksem jednom posuđen (više ili manje asimiliran), postaje dio novoga sustava pa stoga nema smisla proučavati ulogu koju je imao u jeziku davaocu. Ž. Muljačić tu teorijsku tezu potkrepljuje konkretnim primjerima: 1. glagol *spjegät(i)* ‘objasniti’, ‘razložiti’ < tal. *spiegare* uz značenje ‘objasniti’, ‘razložiti’ znači i ‘rastrijeti, razvući ono što je složeno’. Da je isti dijalekt preuzeo i imenicu *pijèg, pijèga* < *piego, piega*, između dvije posuđenice *spjegät(i)* i *pijèg, pijèga* opet ne bi postojala veza koja povezuje tal. lekseme *spiegare* i *piega* koja je uvjetovana sufiksom *s-*. Dakle, u hrvatskome dijalektu postoji samo ‘intelektualno’ značenje te riječi, dok je ‘materijalno’ (npr. *spiegare le vele*) nepoznato; 2. sintagma *de sesto* (iz mletačkog *sesto* ‘ordine, misura, modo’) reproducira se izrazom *od šesta*, a ta se reprodukcija u hrvatskim govorima koristi kao pridjev *šes(t)an, šešan, ušes(t)an* (npr. *šesna djevojka* ‘djevojka na mjestu, zgodna’), prilog *šesno*, apstraktna imenica *šesnost*, glagoli s prefiksom *ušésniti, našèstati* i dr. Iz toga proizlazi da je jezik primalac aktivan neovisno od pravila nastanka riječi jezika davaoca (Muljačić 2000/1983: 303, 304).

Kao glavni doprinos strukturalizma na ovome području profesor Ž. Muljačić ističe velik broj klasifikacija raznih tipova i podtipova transfera, a osobitu pozornost zaslužuju studije o jezičnim kalkovima. Varijacijsku lingvistiku smatra pogodnom za dvije vrste pomaka: preciziranje kontekstova i kotekstova u otkrivanju kojih služi sedmočlano pitanje *tko, što, s kime, kada, gdje, kako i zašto govori*. Naime, proučavanje dodira nije moguće samo između dvaju potpuno stranih jezika, nego i pod metaforičkim krovom koji tvori neki standardni jezik, a čine ga njegovi statolekti i regiolekti. Ovaj se model može nositi s problemima koje stariji modeli nisu mogli uspješno studirati, npr. studije o statolektima koji su to prestali biti nakon promjene državnih granica. Žarko Muljačić drži da se demokratičnost ovoga modela očituje u uvažavanju neznanstvenih mišljenja govornika nekoga jezika, tj. onih koji nisu lingvisti. Ž. Muljačić nadalje raspravlja o pitanju je li proučavanje jezičnih elemenata stranoga podrijetla zasebna znanstvena disciplina te o tome kako bi se mogla nazvati pa predlaže naziv *transferologija*. Problematizira i sâm naziv *posuđenice* držeći da on nije najbolji jer posuđenice nisu samo riječi nego i sintagme, frazemi, tvorbeni afiksi i sl. Također, uočava da taj termin ne označava sve riječi stranoga podrijetla, nego one koje su se prilagodile zakonitostima jezika primaoca. To bi značilo da su posuđenice ono što se u aktualnoj terminologiji teorije jezika u kontaktu odnosi na usvojenice i prilagođenice, dok bi tuđice činile posebnu skupinu riječi stranoga porijekla jer one nisu prilagođene.

Prinosi na praktičnoj razini

Žarko Muljačić je više svojih radova posvetio slavensko-romanskim jezičnim dodirima na Jadranu, posebice dalmatskomletačkim posuđenicama, venecijanizmima, talijanizmima te dalmatskome jeziku uz posebne osvrtne na raguzejski. („Naše dalmatskomletačke posuđenice“; „Dalmatske studije I., II., III.“; „Su alcuni romanismi preveneti lussignani“; „Problemi della simbiosi slavo-romanza nell' Adriatico“). Radovi koji se tiču slavensko-romanske simbioze uglavnom su praktičnoga karaktera i najčešće u njima etimološki obrađuje pojedine lekseme romanskoga podrijetla.

Tako u jednome radu („Raguseo *läro > serbo-croato léro <birichino>“) obrađuje odnos između osobnoga imena *Léro* 'slavensko božanstvo; dubrovačka maskara' i apelativa *léro* 'vragolan', za koji navodi tri stajališta u kojima se drži da je apelativ nastao od osobnog imena te tri da je osobno ime nastalo od apelativa. On preuzimanje te posuđenice smješta u prvu polovicu 15. st. koja odgovara posljednjoj fazi raguzejsko-slavenske simbioze. U drugome radu „Problemi della simbiosi slavo-romanza nell' Adriatico“ općenito govori o dalmatskome jeziku, koji je postepeno nestajao duž jadranske obale, s time da se najduže zadržao u Dubrovniku (raguzejski) kao jezik aristokracije do 15. st. te u Krku (veljotski) kao jezik puka koji se održao do kraja 19. st. U tekstu je posebna pažnja posvećena razlici između tih dvaju posljednjih dalmatskih jezika, koja je uzrokovana različitom kronologijom utjecaja dvaju adstrata (tj. različito vrijeme venecijanske dominacije i slavenskog utjecaja) na njih. Na razlike između raguzejskog i veljotskog osvrće se u još jednome radu „Dalmatico, veneziano e slavo“. Osim toga, u radu donosi i konkretne primjere analizirajući četiri leksema kao rezultate romansko-slavenske simbioze. Prvi je problem adaptacije leksema lat. *Thunnus thynnus* Linn u hrvatskim govorima (usp. „Problemi della simbiosi slavo-romanza nell' Adriatico“; „Dalmatico, veneziano e slavo“), drugi je problem refleks slavenskoga elementa *varnica* (usp. „Problemi della simbiosi slavo-romanza nell' Adriatico“; „Noterelle lessicali italo-croate“) u četrdesetak talijanskih lokaliteta. Zatim slijedi obrada slavenskih refleksa lat. riječi *capra* u dalmatinskome zaleđu te refleksu glagola *mučati* i njegova imperativa *muči* u pojedinim dijelovima Italije koji potječu iz govora hrvatskih kolona koji su već stoljećima talijanizirani, npr. *muči, mučati* > Teramo *ammučči* 'tacere', Introdacqua *móččë* 'taci' (usp. „Dalmatico, veneziano e slavo“).

Jedan je rad („Su alcuni romanismi preveneti lussignani“) posvetio obradi četiriju predmletačkih lošinjskih romanizama, redom *Gavdenća* 'festa di San Gaudenzio', *šprat* 'biancheria', *pladoderati* 'contestare', *svorgati* 'provvedere', dok u drugome donosi bilješke o hrvatskom poljoprivrednom terminu *kùćica* („Sul termine agrario croato *kućica* <fosetta per piantarvi ortaggi“). Ž. Muljačić u nekoliko radova („Noterelle lessicali italo-croate; Noterelle linguistiche slavo-romanze“ i dr.) ističe važnost abruceških i moliških dijalekata kao izvora talijanizama u hrvatskome (npr. *cëtrónë* > *četrun, čentrun* 'cocomero',

cunéjjë > dubr. *kunej* 'coniglio'; *pëtrësènnëlä* > dubr. *petrusin* 'prezzemolo'), a u tri rada, nazvanima „Dalmatske studije (I., II., III.)“ obrađuje refleksu lat. riječi *casalis* na istočnoj jadranskoj obali, zatim analizira raguzejsku posuđenicu *tunđela* 'jastuk' te semantički razvoj posuđenice *surgati se* 'usidriti se'. Poseban je rad posvetio slavenskim posuđenicama u talijanskim dijalektima („Elementi slavi nei dialetti italiani“), u kojemu na temelju formule socio-lingvističkoga istraživanja (tko prima posuđenicu; što prima; od koga; kada; u kojim zonama; kako; zašto; s kojim posljedicama) obrađuje slavenske elemente u govorima na području današnje Italije.

Zaključak

Može se zaključiti da je Žarko Muljačić svojim radovima i istraživanjima znatno doprinio području lingvistike jezičnih dodira i to na teorijskoj i praktičnoj razini. Kod njega te razine nisu striktno odvojene jer je uvijek teorijske postavke dokazivao i potkrepljivao primjerima. Već je istaknuta važnost njegova doprinosa boljemu poznavanju kalkološke problematike, a ogleda se u prijedlogu naziva za pojedine vrste kalkova. Prvi je inzistirao na razlikovanju posredne i neposredne etimologije rasvijetlivši tako podrijetlo mnogih posuđenica u hrvatskome jeziku.

Literatura:

- Dabo-Denegri, Ljuba (2007). *Hrvatsko-francuski jezični dodiri (s rječnikom galicizama u hrvatskom standardnom jeziku)*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- Muhvić-Dimanovski, Vesna (1992). Prevedenice – jedan oblik neologizama. *Rad HAZU*, 446, pp. 93–205.
- Muljačić, Žarko (1960). Naše dalmatskomletačke posuđenice. *Jezik*, 8, 5, pp. 129–139.
- Muljačić, Žarko (1964). Dalmatske studije II (tunđela 'jastuk'). *Radovi. Filozofski fakultet Zadar*, 5, pp. 70–82.
- Muljačić, Žarko (1968). Tipologija jezičnoga kalka. *Radovi. Filozofski fakultet Zadar*, 7, pp. 5–19.
- Muljačić, Žarko (1970). O stilističkom aspektu leksičkog posuđivanja. *Umjetnost riječi*, 1-2, pp. 155–163.
- Muljačić, Žarko (1970). Dalmatske studije III: surgati (se) 'usidriti(se)'. *Radovi. Filozofski fakultet Zadar*, 8, pp. 80–88.
- Muljačić, Žarko (1971). Sui veri e sui presunti romanismi del serbo-croato. *Die Welt der Slaven*, 16, 1, pp. 42–46.
- Muljačić, Žarko (1973). Gli pseudoromanismi del croato come pietra d'inciampo nell'insegnamento dell'italiano. *La traduzione. Saggi e studi*. Trieste: Lint, pp. 295–302.
- Muljačić, Žarko (1973). Problemi della simbiosi slavo-romanza nell'Adriatico. *Miscellanea*, II. Udine: Facoltà di Lingue e Letterature straniere dell'Università di Trieste con sede a Udine, pp. 21–39.
- Muljačić, Žarko (1986). Elementi slavi nei dialetti italiani. *Elementi stranieri nei dialetti italiani 1. Atti del XIV Convegno del C.S.D.I. (Ivrea 17-19 ottobre 1984)*. Pisa: Pacini editore, pp. 127–152.

- Muljačić, Žarko (1995). Su alcuni romanismi preveneti lussignani. *Scritti di linguistica e dialettologia: in onore di Giuseppe Francescato*. Trieste: Edizioni Ricerche, pp. 215–221.
- Muljačić, Žarko (1998). Tri težišta u proučavanju jezičnih elemenata 'stranog' porijekla. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 23-24, pp. 265–280.
- Muljačić, Žarko (1998/2000). Modeli i metode proučavanja jezičnih dodira (1880. – 1998.). *Riječ. Časopis za filologiju*, 4, 2, pp. 27–31.
- Muljačić, Žarko (2000). *Das Dalmatische. Studien zu einer untergegangenen Sprache*. Köln-Weimer-Wien: Böhlau Verlag.
- Muljačić, Žarko (2003). O dvjema vrstama hrvatskih 'pseudoromanizama'. *Filologija*, 40, pp. 95–112.
- Muljačić, Žarko (2000/1960). Dalmatske studije I (CASALIS > cosel > *cosal > kòs(a) o, -ála). U: Muljačić 2000: 29-45, izvorno objavljeno u: *Radovi. Filozofski fakultet Zadar*, 1, pp. 85–100.
- Muljačić, Žarko (2000/1962). Naši pejorativi romanskog podrijetla I. (Neki refleksi od CAPRA u našim dijalektima). U: Muljačić 2000: 47–70, izvorno objavljeno u: *Radovi. Filozofski fakultet Zadar*, 3, 1962, pp. 115–138.
- Muljačić, Žarko (2000/1962). *Raguseo *läro > croato léro 'birichino'*. U: Muljačić 2000: 115-121, izvorno objavljeno u: *Studi in onore di Ettore Lo Gatto e Giovanni Maver*, Roma/Firenze, 1962, pp. 491–498.
- Muljačić, Žarko (2000/1974). Dalmatico, veneziano e slavo. U: Muljačić 2000: 235-245, izvorno objavljeno u: *Venezia e il Levante fino al secolo XV. Atti del I Convegno internazionale di storia della civiltà veneziana promosso e organizzato dalla Fondazione Giorgio Cini (Venezia, 1-5 giugno 1968), vol. 2: Arte, letteratura, linguistica*. Firenze, 1974, pp. 269–281.
- Muljačić, Žarko (2000/1977). Sul termine agrario croato kućica 'fossetta per piantarvi ortaggi' (ted. 'Setzbeet'). U: Muljačić 2000: 247–250, izvorno objavljeno u: *Balkan-Archiv. Neue Folge*, 1, 1977, pp. 85–90.
- Muljačić, Žarko (2000/1978). Noterelle lessicali italo-croate. U: Muljačić 2000: 257-262, izvorno objavljeno u: *Italia linguistica nuova ed antica. Studi linguistici in memoria di Oronzo Parlangeli*, vol. 2, Galatina, 1978, pp. 197–203.
- Muljačić, Žarko (2000/1982). Noterelle linguistiche slavo-romanze (in margine al DAM). U: Muljačić 2000: 281–289, izvorno objavljeno u: *Festschrift für Johannes Hubschmid zum 65. Geburtstag. Beiträge zur allgemeinen, indogermanischen und romanischen Sprachwissenschaft*. Bern-München, 1982, pp. 495–508.
- Muljačić, Žarko (2000/1983). Sui venezianismi nello slavo balcanico occidentale. U: Muljačić 2000: 297–308, izvorno objavljeno u: *Linguistica e dialettologia veneta. Studi offerti a Manlio Cortelazzo dai colleghi stranieri*, Tübingen, 1983, pp. 243–251.
- Turk, Marija (1997). Jezični kalk: tipologija i nazivlje. *Fluminensia*, 1-2, pp. 85–104.
- Vinja, Vojmir (1951). Calque linguistique u hrvatskom jeziku Marka Marulića. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Zagrebu*, pp. 547–566.

Žarko Muljačić's Contributions to Contact Linguistics

In this paper publications in the field of contact linguistics are singled out from Žarko Muljačić's rich and varied body of work, and examined in order to assess his theoretical and practical contributions to contact linguistics. These publications can be divided into two groups: those that provide a theoretical framework and suggest a methodology for contrastive studies, and those that look at concrete examples of foreign linguistic elements in individual languages.

Keywords: contact linguistics, Žarko Muljačić, Romance linguistics, etymology